

*Przedszkole Samorządowe Nr 1
im. Jana Brzechwy w Tomaszowie Lubelskim*

INFORMATOR JEDYNECZKI

GAZETKA NR 4/2019

KWIECIEŃ – MAJ – CZERWIEC

*„Dzieci uczą się tego,
czego doświadczają...”*

Kwiecień – Światowy Miesiąc Wiedzy na Temat Autyzmu

2 kwietnia obchodzony jest **Światowy Dzień Wiedzy na Temat Autyzmu**, który został ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ. Dzień ten rozpoczyna **Światowy Miesiąc Wiedzy na Temat Autyzmu**, który ma zwrócić uwagę społeczeństwa na problemy i potrzeby osób z autyzmem..

W Europie żyje 5 mln osób z autyzmem, co oznacza, że 1 osoba na 150 dotknięta jest tym zaburzeniem. Według Centers for Disease Control and Prevention w Stanach Zjednoczonych autyzm wykrywany jest u 1 dziecka na 88. W Wielkiej Brytanii, w której funkcjonuje jeden z najlepszych systemów pomocy osobom z autyzmem, na autyzm cierpi 1 osoba na 100. W Polsce mówi się o **1 przypadku na 300**. Rozbieżność statystyk wynika z różnic w dostępie do diagnozy, jej jakości, a także świadomości społeczeństwa w zakresie autyzmu.

Jednym z wydarzeń towarzyszących obchodom 2 kwietnia jest ogólnoswiatowa akcja „Light It Up Blue”, której inicjatorem jest amerykańska organizacja Autism Speaks. W Polsce pod hasłem „**Na niebiesko dla autyzmu**” jest celebrowana od 2011 roku. 2 kwietnia w geście solidarności z osobami z autyzmem na niebiesko zmieniają swoją iluminację tysiące budowli na całym świecie, w tym Empire State Building, Opera w Sydney, Pomnik Chrystusa Zbawiciela w Rio de Janeiro czy Pałac Kultury i Nauki. **2 kwietnia Tomaszów również "zaświecił" się na niebiesko.**

Chcesz dowiedzieć się więcej na temat AUTYZMU?:

„Słowo na A” – kup książkę Nikodema Sadłowskiego, [Rock n Rollowego Autyzm Taty](#). To bardzo osobista książka. Jest w niej mnóstwo kłębiących się emocji, ale także bardzo wiele odpowiedzi dotyczących radzenia sobie w codziennym życiu z tym, co wnosi w nie autyzm. Na hasło "AUTYZM" przy [zakupie on-line](#) otrzymasz 30% zniżki.

„Autyzm wprowadza zmysły w błąd” Filmy są dostępne na [kanale YouTube Fundacji SYNAPSIS](#) w formacie HD.

„Poznaj Marię” – materiały on-line ["Poznaj Marię - dziewczynkę, która lubi mieć plan"](#).

[Zbadaj dziecko z Badabada testem M-CHAT-R/F](#) – oceń ryzyko wystąpienia zaburzeń ze spektrum autyzmu u swojego dziecka. [Wypełnij kwestionariusz on-line.](#)

[Sprawdź jak się rozwija Twoje dziecko z Badabada](#) – przeczytaj wskazówki dotyczące sposobu monitorowania rozwoju dziecka. [Sprawdź, jak się rozwija.](#)

Źródło: <http://synapsis.org.pl/kampanie-akcje/miesiac-autyzmu>

To już było:

- ❖ Dokarmiamy ptaki zimą...
- ❖ Przegląd piosenki przedszkolnej w TDK
- ❖ „Wnuczęta Was kochają” – Dzień Babci i Dziadka
- ❖ „BAL NA 100 PAR” – Bal Karnawałowy
- ❖ Bezpieczne Ferie
- ❖ Tłusty Czwartek
- ❖ Święto Małej Miss...
- ❖ „Witaj Wiosno” – powitanie wiosny
- ❖ Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa – Dzień Kolorowej Skarpetki

To nas jeszcze czeka 😊

- ❖ DZIEŃ WIEDZY NA TEMAT AUTYZMU – udział w przemarszu
- ❖ ZMARTWYCHWSTAŁ PAN! Uroczystość Wielkanocna
- ❖ MAŁY PATRIOTA Dzień patrioty - zdobycie certyfikatów
- ❖ DZIELNI STRAŻACY Spotkanie ze strażakiem
- ❖ KIERMASZ EKOLOGICZNY Konkurs piosenki - Taniec grupowy
- ❖ DZIEŃ GODNOŚCI OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM INTELEKTUALNYM - udział w przemarszu
- ❖ MAMUSIU, TATUSIU JA KOCHAM WAS Uroczystość w grupach z okazji Dnia Mamy i Taty; spotkania w grupach, pikniki
- ❖ MUZYCZNY KONCERT Zwiedzanie szkoły Muzycznej
- ❖ DZIEŃ DZIECIĘCYCH RADOŚCI Dzień Dziecka na placu przedszkolnym
- ❖ POZNAJĘ CIEKAWY MIEJSCA Wycieczka krajoznawcza
- ❖ JEDYNKOWE TALENTY Prezentacja osiągnięć dzieci
- ❖ POŻEGNANIA NADSZEDŁ CZAS Uroczyste pożegnanie przedszkola dla dzieci 6-letnich kończących przedszkole oraz Msza Św.

Święta wielkanocne to wyjątkowy czas, w którym symboliczne obrzędy religijne, tradycja ludowa i świat przyrody splatają się w jedno. Chrześcijanie świętują zwycięstwo Jezusa nad śmiercią, przyroda budzi się do życia po zimie, zaś tradycje ludowe zarówno upamiętniają wydarzenia sprzed ponad 2000 lat, jak i podkreślają naturalne przemiany w przyrodzie - wiosna rozpoczyna nowy cykl życia, obsiewania, zbierania plonów i cieszenia się nimi.

Ważne momenty i wybrane zwyczaje

Wielki Post – dawniej obchodzono go bardzo surowo. Nie było mowy o zabawach, muzykowaniu czy tłustym jedzeniu. Na Wielki Post nawet organy w Kościele milkły – tak, jak współcześnie w Wielki Piątek. Nie było też dzwonek – zamiast nich słychać było kołatki. W tym czasie ludzie więcej się modlili, pomagali ubogim i przygotowywali się do Świąt, zarówno duchowo jak i praktycznie – np. sprząając obejście i przygotowując ozdoby świąteczne. Warto wiedzieć, że Wielki Post pokrywa się w czasie z tzw. przednówkiem – w gospodarstwach zapasy zimowe powoli się kończyły, a na polach często leżał jeszcze śnieg, nie było nowych zbiorów. Konieczne było zatem oszczędzanie jedzenia. Nie jedzono też jajek, ponieważ odkładano je na święta. Post miał zatem wymiar nie tylko religijny, ale też bardzo praktyczny!

Śródpocie – tradycyjnie jest to 4.niedziela Wielkiego Postu. Wtedy na jeden dzień powracała do kościoła i domostw radosna atmosfera. Po pierwsze ma ona przypominać, że cały Wielki Post, który był dawniej trudny i bardzo poważnie traktowany, służy oczekiwaniu na bardzo radosne wydarzenie – Zmartwychwstanie! Dlatego w tą niedzielę śpiewa się pełne nadziei pieśni, słychać dzwony i muzykę. Ciekawym zwyczajem było wielkie hałasowanie na polach i łąkach – dzieci z grzechotkami, kołatkami i innymi hałasującymi instrumentami biegły budzić hałasem przyrodę, żeby na święta i na wiosnę wszystko się zazieleniło i zaczęło kwitnąć.

Niedziela Palmowa – upamiętnia wjazd Jezusa do Jerozolimy. Tradycyjnie palmy robiono z tych roślin, które rosły nad rzeką – bo płynąca w nich woda dawała roślinom zieleni i życie, te rośliny odradzały się po zimie najszybciej. Była to m.in. wierzba i trawy oraz trzciny nadrzeczne. Uplecionymi i poświęconymi palemkami po mszy w Niedzielę Palmową lekko się okładano nawzajem, mówiąc: *“Nie ja biję, palma bije, za tydzień wielki dzień, na 6 noc – Wielkanoc”*. Miało to przypomnieć o zbliżających się wielkimi krokami świętach i przynieść szczęście. Palemkami klepano też zwierzęta, by były zdrowe przez cały rok. Palmy zatknięte w domu, np. za obraz, miały chronić dom przed gromami w czasie burzy, a wszystkich domowników – przed złymi mocami, chorobami i nieszczęściami.

W **Wielki Czwartek** chłopcy ze wsi wyginali Wielki Post, hałasując kołatkami (dzwony kościelne milczały aż do Niedzieli Wielkanocnej). Dzieci robiły dobry uczynek i przy okazji świetnie się bawiły. Do dziś księża praktykują w ten dzień obrzęd polewania stóp dwunastu mężczyzn. To na pamiątkę Ostatniej Wieczery Chrystusa z apostołami.

Wielki Piątek to dzień wyciszenia. W Kościele nie ma mszy świętej (to jedyny taki dzień w roku), natomiast gromadzą się tam wierni, którzy modlą się w ważnych dla siebie intencjach.

W niemal każdym polskim kościele jest nocne czuwanie przy grobie Jezusa, którego pilnują strażnicy (strażacy, harcerze, żołnierze). Dawniej piątkowe modlitwy były bardziej widowiskowe. Pojawiały się procesje grzeszników odzianych w worki żałobne, którzy kładli się krzyżem na podłodze i przepraszaali za swoje grzechy.

Wielka Sobota to Wigilia Wielkanocy. Podczas nabożeństwa w tym dniu święci się ogień, wodę i ciernie. Ogień symbolicznie spala to, co stare, woda daje życie. Dawniej wodą spryskiwano dom, by rok był spokojny. Podsycano ogień i wrzucano do niego leszczyny. Popiół rozrzucono w dniu pierwszej orki, co miało zapewnić szczęście i dostatek. Dziś ogień pełni inną rolę, służy do odpalenia paschału, czyli wielkiej świecy, która pali się aż do końca świąt Wielkiej Nocy. Paschał stoi tuż przy ołtarzu. Sobota to również dzień święcenia pokarmów. Zgodnie z tradycją święconka powinna zostać przygotowana już w Wielki Piątek.

Do koszyczka wkładamy:

- **baranka** – symbol zmartwychwstałego Chrystusa,
- **jajka** – symbol rodzącego się życia,
- **chrzan** – symbol siły,
- **wędlina** – symbol płodności i dostatku,
- **ser** – symbol zdrowia dla zwierząt hodowlanych,
- **sól** – symbol oczyszczenia domostwa od złego oraz istota prawdy,
- **ciasto** (babka) – symbol wszechstronnych umiejętności.

Według tradycji stół świąteczny powinien być przykryty białym obrusem i udekorowany liśćmi bukszpanu. Na środku stołu stawiamy baranka, np. na łączce z rzeżuchy. Rzeżucha to symbol sił vitalnych i rodzącego się życia. W Niedzielę Wielkanocną świętujemy!

Wielkanocny Poniedziałek (lany poniedziałek, śmigus-dyngus) to czas radości, zabawy, i psikusów. W tym dniu polewamy się wodą. Dawniej śmigus i dyngus były osobnymi zwyczajami – śmigus oznaczał tradycyjne smaganie, czyli uderzanie wierzbowymi gałązkami lub polewanie wodą. Wszystko w formie zabawy – chłopcy smagali dziewczęta po gołych łydkach. Dyngus to inaczej wykup. Chłopcy chodzi od domu do domu i w zamian za życzenia i śpiew domagali się wykupu w postaci pisanek, słodyczy, pieniędzy. Z czasem połączono te zwyczaje i dziś tylko polewamy się wodą. Dawniej chodzono po wsi z kogutem – symbolem sił vitalnych i urodzaju. Kogutek z czasem żywe zwierzęta zastąpiły te gliniane, drewniane. W Wielkanocny Poniedziałek święci się pola.

Źródło: <https://dziecisawazne.pl/tradycje-wielkanocne-jak-to-bylo-kiedys>

*Zdrowych, Pogodnych
Świąt Wielkanocnych,
przepełnionych wiarą, nadzieją i miłością.
Radosnego, wiosennego nastroju,
serdecznych spotkań w gronie rodziny
i wśród przyjaciół
oraz wesołego "Alleluja"
życzy:*

*wszystkim przedszkolakom i rodzicom
dyrekcja, nauczyciele oraz cały personel
Przedszkola Samorządowego Nr 1
im. Jana Brzechwy*

Jak uczyć nasze dzieci patriotyzmu

Dawaj przykład - wywieś flagę, zabierz dziecko na wybory

Dzieci są chłonne jak gąbka, najlepiej uczą się poprzez obserwacje i naśladowanie. Wasza patriotyczna postawa, wyrażająca się poprzez uczestnictwo w wyborach czy też wywieszanie flagi, będzie dla nich najlepszym przykładem jak w praktyce wyrażać swój patriotyzm.

Poznawajcie wspólnie język ojczysty - wiersze, piosenki, legendy

Każdy z nas zna wiersz „Katechizm Polskiego dziecka” Władysława Bełzy, czyli: „Kto ty jesteś? Polak mały?...”. Już dwuletnie dziecko, jest w stanie zapamiętać ten tekst, zwłaszcza gdy będziemy się nim „bawić” w formie pytań i odpowiedzi. Polecamy również: „**Twój dom**” Wandy Chotomskiej, „**Polska**” Ryszarda Przymusa czy „**Barwy ojczyste**” Czesława Janczarskiego. Piosenka „Płynie Wisła, płynie” czy „Przybyli ułani pod okienko” to naprawdę wdzięczne, skoczne i z łatwym tekstem przyspiewki, które na pewno opanują przedszkolaki. **A czytanie legend polskich, będzie niesamowitą przygodą i bardzo ciekawą lekcją historii.**

Poznawajcie symbole narodowe - flaga, herb, hymn

Biało- czerwona flaga czy wizerunek Orła Białego, to doskonałe wyjście do zabaw twórczych. Bo przecież flagą mogą być nasze dłonie, pomalowane na biało i czerwono i odcisnięte na kartce. Opowiedz dziecku historię powstania pra, pra flagi – odpowiedź [TU](https://tu.gov.pl). Orzeł Biały może być wycinany i przyklejany na flagę. Może fruwać po kartkach książek z legendami albo po mapie Polski. **A „Mazurka Dąbrowskiego” warto uczyć od małego, najlepiej podczas świąt lub rozgrywek reprezentacji Polski, ale o tym następny punkt.**

Zabieraj dzieci na wydarzenia sportowe

Gdzie najlepiej poczuć wspólnotę z innymi ludźmi i własną Ojczyzną? Zdecydowanie podczas rozgrywek sportowych, kiedy gra reprezentacja narodowa. **Atmosfera stadionu czy hali sportowej to niesamowite przeżycie**, a odśpiewany wspólnie hymn, a'capella lub z orkiestrą, to doznanie, którego nie da się z niczym porównać. Przy okazji meczów, warto też zwrócić uwagę na eksponowane symbole narodowe w ubiorze czy też malowane na twarzy. **A wspólne kibicowanie wyzwala masę pozytywnych emocji!**

Uczestniczcie w świątach narodowych

Nie tylko w marszach czy wiecach na Święto Niepodległości, ale celebrujcie także inne święta państwowe (Dzień flagi – 2 maja) czy religijne (Wszystkich Świętych – 1 listopada czy Boże Narodzenie). **Zaopatrzcie się koniecznie we flagi, chorągiewki, kwiaty – symbole, które będą manifestowały waszą przynależność do Ojczyzny.**

Wizytujcie miejsca symboliczne - miejsca pamięci, pomniki, cmentarze, muzea

Wspólne spacery i długie rozmowy w ich trakcie mogą być ciekawą lekcją historii i patriotyzmu. **Wizyta na Powązkach, spacer po Cytadeli czy choćby krótka refleksja przed Grobem Nieznanego Żołnierza czy też pomnikiem pamięci w waszym mieście**, na pewno pozostanie na długo w świadomości dziecka i kto wie, czy nie będzie to jedno z pierwszych jego wspomnień, dotyczących poczucia tożsamości ze swoją Ojczyzną. Kolejną propozycją jest odwiedzanie muzeów, najlepiej z przewodnikiem, który umie zaciekać dzieci. Wiedza przekazywana przez obcą osobę wraz z możliwością eksplorowania ciekawych wnętrz czy eksponatów, zdecydowanie lepiej zapada w pamięci niż suche fakty.

Zwiedzajcie Polskę

Nie tylko poprzez wycieczki krajoznawcze, ale również dzięki **wędrówkom „palcem po mapie”**. Jeśli nie posiadacie atlasu lub mapy samochodowej, wiele ciekawych propozycji do wydrukowania znajdziecie w Internecie. Świetnym przykładem gry, która rozwija geograficznie jest gra w „Państwa, miasta”. **Można ją zawęzić tylko do granic Polski i korzystać z podpowiedzi zerkając na mapę.**

Źródło: https://czasdzieci.pl/ro_artykuly/id,8043515.html

Hymn Polski

*Jeszcze Polska nie zginęła,
Kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
Szablą odbierzemy.*

*Marsz, marsz Dąbrowski,
Z ziemi włoskiej do Polski.
Za twoim przewodem
Złączym się z narodem.*

*Przejdziem Wisłę, przejdziem Wartę,
Będziem Polakami.
Dał nam przykład Bonaparte,
Jak zwyciężać mamy.*

Marsz, marsz...

*Jak Czarniecki do Poznania
Po szwedzkim zaborze,
Dla ojczyzny ratowania
Wrócim się przez morze.*

Marsz, marsz...

*Już tam ojciec do swej Basi
Mówi zapłakany -
Słuchaj jeno, pono nasi
Biją w tarabany.*

Marsz, marsz...

26 V – Dzień Mamy

1 VI – Dzień Dziecka

23 VI – Dzień Ojca

Z tej okazji życzymy wszystkim rodzicom i dzieciom

*Dużo szczęścia i radości
Pomyślności i miłości
Wielkich uczuć, pięknych wrażeń
I spełnienia wszystkich marzeń*

Lusia Ogińska

Życzenia dla Mamy

Dam ci, Mamo, słońca promień,
dam ci, Mamo, szczęścia chwilkę,
czarodziejski dam ci domek,
bukiet kwiatów wraz z motylkiem.

Może bilet dam ci złoty
do krainy szczęśliwości,
gdzie trosk nie ma, a kłopoty
zamieniają się w radości.

Chcę byś była uśmiechnięta
i przenigdy nie płakała,
a w dni zwykłe i od święta
zawsze, Mamo, mnie kochała!

Oddam nawet swego misia,
by cię rozweselił trochę...
Cztery słowa dam ci dzisiaj:
- Bardzo cię, Mamusiu, kocham!

Irena Landau

Piosenka o tacie

A mój tata wcale nie jest
Batmanem
i nie biegnie na siłownię
nad ranem...

Tata nie ma mięśni wielkich
jak banie
i nie robi stu przysiadów
przed spaniem.

Nie potrafi podnieść sztangi
za Chiny
i peruczką nie zakrywa łysiny.

Ale spróbuj porozmawiać
z moim tatą!
Można słuchać go bez przerwy
całe lato.

Rozmawiamy z nim o wszystkim
do wieczora aż od rana
nie zamieniłbym go w życiu
na Batmana!

10 mądrych zdań o wychowaniu

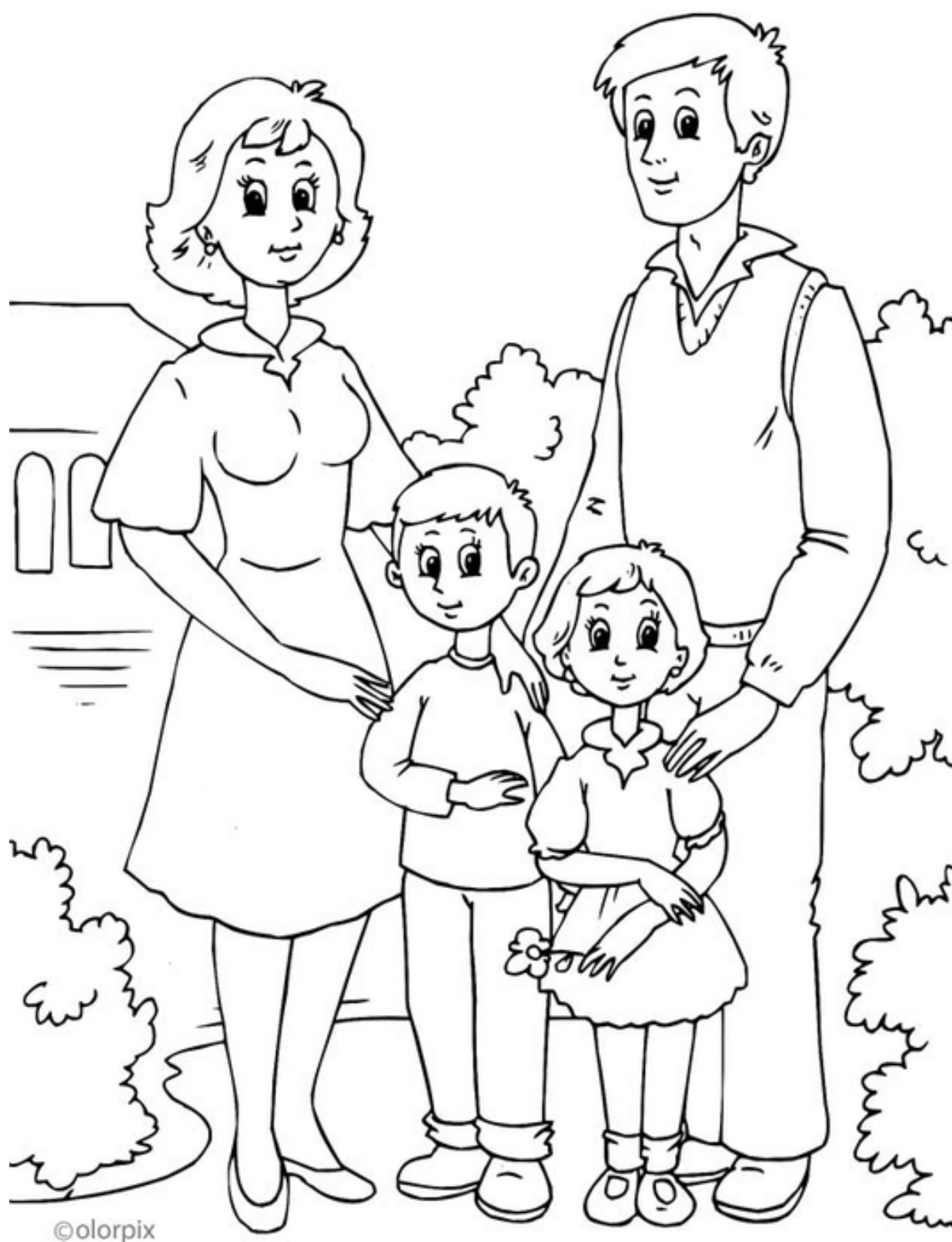

- 1 Dzisiejsze nieśmiałe dziecko,
to to, z którego wczoraj się śmialiśmy.
- 2 Dzisiejsze okrutne dziecko,
to to, które wczoraj biliśmy.
- 3 Dzisiejsze dziecko, które oszukuje,
to to, w które jeszcze wczoraj nie wierzyliśmy.
- 4 Dzisiejsze zbuntowane dziecko,
to to, nad którym się wczoraj znęcaliśmy.
- 5 Dzisiejsze zakochane dziecko,
to to, które wczoraj pieściliśmy.
- 6 Dzisiejsze roztropne dziecko,
to to, któremu wczoraj dodawaliśmy otuchy.
- 7 Dzisiejsze serdeczne dziecko,
to to, któremu wczoraj okazywaliśmy miłość.
- 8 Dzisiejsze mądre dziecko,
to to, które wczoraj wychowaliśmy.
- 9 Dzisiejsze wyrozumiałe dziecko,
to to, któremu wczoraj przebaczyliśmy.
- 10 Dzisiejszy człowiek, który żyje miłością i pięknem,
to dziecko, które wczoraj żyło radością.

Z OKAZJI ZBLIŻAJĄCYCH SIĘ WAKACJI ŻYCZYMY

**Wspaniałej, słonecznej pogody,
wielu ciekawych przygód,
niezapomnianych wypraw
i udanego wypoczynku :)**

©olorpix